

Sygn. akt III RC 255/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Pruszkowie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Mirosław Barszcz

Protokolant: st.sekr.sądowy Katarzyna Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2017 r. w Pruszkowie

na rozprawie

sprawy z powództwa D. L.

przeciwko K. L. (1)

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

I. uchyła z dniem 29 listopada 2017 roku obowiązki alimentacyjny powoda D. L. w stosunku do pozwanego K. L. (2) urodzonego (...) zasądzone uprzednio wyrokiem Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 16 listopada 2011 roku sygnatura akt III Rc 430/11;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. odstępuje od obciążania pozwanego K. L. (2) zwrotem kosztów procesu.

UZASADNIENIE

W dniu 30 marca 2017 r. D. L. wniósł do tutejszego Sądu pozew o ustalenie ustania jego obowiązku alimentacyjnego względem syna - K. L. (2), określonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt III RC 430/11. W uzasadnieniu wskazał m.in., że pozwany był uczniem trzeciej klasy Technikum Samochodowego nr 1 im. R. M. P. w W.. Zdaniem powoda w roku szkolnym 2015/2016 pozwany nie przykładał się do nauki i opuścił łącznie 450 godzin lekcyjnych (w tym 446 godzin bez usprawiedliwienia) – w związku z absencją pozwany nie otrzymał promocji do następnej klasy. D. L. podał, że pozwany nie podjął nauki w w/w szkole do dnia 18 stycznia 2017 r. i decyzją Rady Pedagogicznej z dnia 18 stycznia 2017 r. został skreślony z listy uczniów szkoły. Powód oświadczył, że syn oszukiwał go, iż w szkole jest wszystko w porządku i uczęszcza na zajęcia (k. 3).

Zarządzeniem z dnia 30 marca 2017 r. powód został wezwany do usunięcia braków formalnych pozwu, tj. uiszczenia opłaty sądowej - w terminie tygodniowym od dnia doręczenia wezwania pod rygorem zwrotu pozwu (k. 1 - 2).

Zarządzeniem z dnia 18 maja 2017 r. Przewodniczący w Sądzie Rejonowym w Pruszkowie dokonał zwrotu pozwu z uwagi na brak uiszczenia opłaty sądowej w zakreślonym przez Sąd tygodniowym terminie (k. 21).

W dniu 24 maja 2017 r. do tutejszego Sądu wpłynęło pismo powoda, w którym wskazał na przyczyny nieusunięcia braków formalnych pozwu. Ponadto powód oświadczył, iż uiszczył brakującą opłatę sądową – w związku z tym zarządzeniem z dnia 21 czerwca 2017 r. sprawię wpisano pod nową sygnaturę i nadano jej dalszy bieg (k. 22, 24).

W dniu 05 września 2017 r. do tutejszego Sądu wpłynęło pismo procesowe K. L. (1), w którym pozwany wskazał, iż sprzeciwia się żądaniu pozwu. W uzasadnieniu pisma pozwany podał m.in., że miał problemy w nauce w roku szkolnym 2016/2017 i w związku z tym został usunięty ze szkoły. Zdaniem K. L. (1) wskazana powyżej okoliczność wynikała z jego problemów emocjonalnych i nerwowych, których podłożem było naganne zachowanie jego ojca (związane z chorobą alkoholową powoda). Pozwany podał, że powód nigdy nie interesował się jego osobą i pozwany nie mógł liczyć na jego pomoc. K. L. (2) opisał kroki prawne podjęte w przeszłości w stosunku do powoda (w związku z jego nagannym zachowaniem względem rodziny). Pozwany oświadczył, że należne mu alimenty były egzekwowane od powoda w ramach postępowania egzekucyjnego. K. L. (2) wskazał, że powód pracuje w firmie (...) sp. z o.o. w W.. Pozwany stwierdził, że chce się dalej uczyć i podjął już naukę w innej placówce edukacyjnej (k. 31 - 33).

Na rozprawie w dniu 29 listopada 2017 r. powód wniósł o uchylenie jego obowiązku alimentacyjnego względem syna z dniem 01 stycznia 2015 r., zaś pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości (k. 98 – 99v, płyta CD – k. 100).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

K. L. (2) urodzony (...) w P. jest synem D. L. i B. L..

Alimenty od D. L. na rzecz K. L. (2) zostały ustalone w wyroku Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt III RC 430/11 na kwotę po 500 zł miesięcznie. Orzeczenie uprawomocniło się dnia 08 grudnia 2011 r.

K. L. (2) w dacie orzekania dotychczasowych alimentów miał czternaście lat i zamieszkiwał wraz z rodzicami i starszą siostrą w R. (nieruchomości stanowiącej współwłasność dziadków ojczystych pozwanego). Pozwany uczęszczał do pierwszej klasy gimnazjum. K. L. (2) korzystał z odpłatnych korepetycji z języka angielskiego i matematyki. Rodzice pozwanego wydatkowali na rzecz syna kwotę około 1175 zł (niezbędną sumę pieniężną czerpali z najmu należącej do nich nieruchomości oraz wynagrodzenia powoda).

K. L. (2) uzyskał pełnoletność dnia (...). Obecnie K. L. (2) ma dwadzieścia lat i zamieszkuje w R. na nieruchomości stanowiącej współwłasność dziadków ojczystych pozwanego. Mieszka razem z matką i starszą siostrą. W tym miejscu zamieszkuje również D. L.. W roku szkolnym 2015/2016 pozwany był uczniem trzeciej klasy Technikum Samochodowego nr 1 im. R. M. P. w W. – w tym czasie pozwany opuścił łącznie 450 godzin lekcyjnych (446 godzin bez usprawiedliwienia) i nie otrzymał promocji do czwartej klasy. Do dnia 18 stycznia 2017 r. pozwany nie podjął nauki w w/w placówce i decyzją rady pedagogicznej z dnia 18 stycznia 2017 r. został skreślony z listy uczniów szkoły. Od stycznia 2017 r. pozwany kontynuuje edukację i uczęszcza do szkoły zaocznej w P. (zajęcia odbywają się w weekendy), przyucza się do zawodu technika samochodowego. Pozwany korzysta z pomocy finansowej swojej matki. K. L. (2) użytkuje siedemnastoletni samochód osobowy marki B.. W utrzymaniu samochodu partycypuje matka pozwanego oraz jego dziadek macierzysty. Pozwany pomaga swojemu koledze w należącem do niego warsztacie samochodowym i nie szuka innej pracy.

D. L. w dacie orzekania podczas ostatniej sprawy alimentacyjnej miał 40 lat i mieszkał w tym samym miejscu co pozwany w należącem do rodziców powoda domu jednorodzinnym w R.. Razem zamieszkiwały również B. L. i ich córka. Powód z tytułu wykonywanej pracy zarobkowej osiągał średni miesięczny dochód w granicach 1000 – 2000 zł netto. Powód partycypował w kosztach utrzymania zajmowanej przez siebie nieruchomości. Ponadto uczestniczył w pokrywaniu innych kosztów utrzymania rodziny.

D. L. ma obecnie 47 lat i mieszka razem z pozwanym, jego starszą siostrą i matką w należącem do rodziców powoda domu jednorodzinnym w R.. Dużo czasu powód spędza również u swojego brata w M.. Powód pracuje jako ochroniarz i otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości około 1500 zł netto. D. L. w okresie od 20 grudnia 2016 r. do 17 lipca 2017 r. świadczył pracę na rzecz (...) Sp. z o.o. i osiągnął wynagrodzenie w łącznej wysokości 5641,70 zł netto (umowa została rozwiązana z dniem 17 lipca 2017). Z kolei na podstawie umowy zlecenia z Agencją Ochrony

Osób i Mienia (...).S. (...) Sp. z o.o. pozwany osiągnął dochód w łącznej wysokości 3473,77 zł (za okres od lipca do września 2017 r.). Względem powoda prowadzone jest postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pruszkowie D. K. pod sygn. Kmp 41/16 (z uwagi na brak możliwości wyegzekwowania należnych pozwanemu środków egzekucja okazała się bezskuteczna – zaległość alimentacyjna wynosi obecnie ponad 4000 zł). W kwietniu 2017 r. powód złamał nogę, co wpłynęło na wysokość osiąganych przez niego dochodów. D. L. posiada także zadłużenie inne niż alimentacyjne (powód nie potrafił wskazać dokładnej kwoty). Powód partycypuje w kosztach utrzymania zajmowanej przez siebie nieruchomości w R..

Ustalenia Sądu znajdują oparcie w następujących dowodach: wyrok (k. 4 – 5, 36), pismo (k. 7 – 8, 60 - 67), pozew (k. 9), protokół (k. 10 – 11, 14 - 15), postanowienie (k.12 – 13, 44), zaświadczenie (k. 16, 93 - 96), informacja (k. 17), wezwanie (k. 43), dokumentacja egzekucyjna (k. 41, 56 – 59), polecenie przelewu (k. 67 – 78, 82 – 84, 88, 89 - 90), faktura VAT (k. 79 – 81, 85 - 87), pokwitowanie (k. 88, 90 - 92), zeznania K. L. (3) (k. 98v, płyta CD – k. 100), zeznania świadka B. L. (k. 99, płyta CD – k. 100), przesłuchanie D. L. (k. 99 – 99v, płyta CD – k. 100), przesłuchanie K. L. (2) (k. 99v, płyta CD – k. 100).

Wskazać należy, że niektóre pisma i dokumenty zostały złożone w kserokopiach, to jednak nic nie wskazuje na to, by ich treść nie odzwierciedlała wiernie treści dokumentów oryginalnych, a ponadto strony nie kwestionowały wiarygodności i mocy dowodowej tych dokumentów.

Sąd pominął dowody z dokumentów znajdujących się na k. 35, 37 – 38, 39 – 40, 42 – 43, 45, ponieważ okoliczności z nich wynikające nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd zważył bowiem, że wskazywane przez stronę pozwaną problemy alkoholowe powoda, jak również kwestia jego odpowiedzialności karnej nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia problemu możliwości samodzielnego utrzymania się przez pozwanego.

Przesłuchania stron i świadków były w przeważającej części wiarygodne. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego w zakresie przyczyn zaniechania dalszej nauki w trzeciej klasie technikum – Sąd zważył, że z twierdzeń pozwanego wynika, że powód zmagą się z chorobą alkoholową od wielu lat i tłumaczenie swojego zachowania rzekomym uzależnieniem ojca nie znajduje odzwierciedlenia w doświadczeniu życiowym i zasadach logiki. Sąd zważył, że depozycje świadków oraz stron postępowania stanowią de facto odzwierciedlenie ich wzajemnego konfliktu i świadczą jedynie o stopniu jego zaawansowania. Z uwagi na powyższe Sąd przyjął, że znaczna część tych zeznań stanowiła wyłącznie wzajemne oskarżenia osób uczestniczących w niniejszym postępowaniu (tj. dotyczyła okoliczności niemających znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 133 § 1 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Z kolei zakres obowiązku alimentacyjnego zależy z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej zaś - od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej, w których osoba uprawniona się znajduje.

Obowiązek ten z reguły utrzymuje się przez dłuższy czas. Towarzyszą temu nieodłącznie zmiany okoliczności, które kształtują zakres świadczeń alimentacyjnych. Z tego też powodu ustawodawca przewidział w art. 138 kro możliwość dokonywania zmian w zakresie ustalania tychże świadczeń w przypadku zmiany stosunków. Jednocześnie obowiązek alimentacyjny nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, a w szczególności - przez termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Jediną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku w stosunku do osoby dorosłej, jest to, czy dorosłe dziecko może utrzymać się samodzielnie.

Zgodnie z art. 133 § 3 kro rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Okoliczności te muszą zaistnieć łącznie.

W rozpoznawanej sprawie, w ocenie Sądu, po stronie powoda D. L. nie zaszła taka zmiana, która uzasadniałaby wyłącznie uchylenie obowiązku alimentacyjnego. Powód jest aktywny zawodowo i osiąga dochody podobne do tych, które uzyskiwał w dacie poprzedniego procedowania w przedmiocie alimentów. Ponadto nie zaszły w sytuacji powoda takie zmiany, które implikowałyby wzrost obciążających go wydatków (np. związanych ze stanem zdrowia, zmianą miejsca zamieszkania etc.). Co więcej, prócz pozwanego powód nie ma nikogo innego na utrzymaniu. Jego sytuacja jest więc zbliżona do tej ustalonej w trakcie postępowania sądowego w sprawie toczącej się w 2011 r. Wykonywanie obowiązku alimentacyjnego nie wiązało się dla niego z nadmiernym uszczerbkiem.

Decydująca zatem dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy stała się ocena, czy K. L. (2) osiągnął zdolność do samodzielnego utrzymania się, zwłaszcza, iż w uzasadnieniu zgłoszonego żądania powód powołał się przede wszystkim na okoliczność przerwania przez syna szkoły i posiadaną przez niego możliwość samodzielnego utrzymania się. Stan faktyczny ustalony w sprawie wskazuje, iż sytuacja pozwanego zmieniła się. W okresie będącym przedmiotem zainteresowania usprawiedliwione potrzeby pozwanego zasadniczo nie uległy zmianie (de facto uległy zmniejszeniu z uwagi na brak dalszego pobierania korepetycji - jednocześnie koszty utrzymania użytkowanego przez pozwanego samochodu osobowego Sąd uznał za wydatki zbyt wysokie. Pozwany kontynuuje naukę w nieodpłatnej szkole prowadzącej zajęcia w trybie zaocznym. W tygodniu wykonuje nieodpłatne prace odpowiadające zdobytemu dotychczas wykształceniu i doświadczeniu. Pozwany, zdaniem Sądu, nabył możliwość samodzielnego utrzymania się. Z uwagi na formę kształcenia posiada możliwość podjęcia pracy w zwykłe dni tygodnia. W ocenie Sądu wykonywanie nieodpłatnych prac w warsztacie kolegi uprawnia twierdzenie, że pozwany ma zarówno czas, jak i umiejętności potrzebne do wykonywania pracy zarobkowej (abstrahując od kwestii możliwości podjęcia pracy w innym niż wyuczonym zawodzie) – w zakresie umożliwiającym jednoczesną naukę w weekendy i przygotowanie się do zajęć.

Zdaniem Sądu Rejonowego rozpoznającego niniejszą sprawę, w okresie będącym przedmiotem zainteresowania, została spełniona jedna z ustawowych przesłanek, która uzasadniała uchylenie obowiązku alimentacyjnego ciążącego na powodzie D. L. wobec jego syna K. L. (1) i z tego też względu orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku.

Odnosząc się natomiast do daty uchylenia obowiązku alimentacyjnego powoda wobec syna należy zauważyć, iż K. L. (2) dotychczas nie był zdolny do samodzielnego utrzymania się i miał prawo korzystać z pomocy finansowej rodziców. W ocenie Sądu, okoliczność dot. problemów szkolnych pozwanego w trzeciej klasie technikum sama przez siebie nie może prowadzić do uchylenia obowiązku alimentacyjnego powoda względem syna ze wskazywaną przez niego datą. Pozwany miał pełne prawo sądzić, że zasądzony poprzednim wyrokiem obowiązek alimentacyjny istnieje dopóki Sąd go nie uchyli. Nieuprawnione jest cofanie się o wiele lat, albowiem alimenty stanowią środki na pokrycie bieżących kosztów utrzymania, winny być więc one spożytkowane w danych okresach. Okoliczność nieuiszczania przez powoda alimentów i posiadania przez niego zaległości alimentacyjnej nie może obciążać pozwanego. Jak już było wcześniej wskazane powód miał dotychczas i w dalszym ciągu ma możliwości wykonywania obowiązku alimentacyjnego bez szczególnego uszczerbku. Powód, gdyby twierdził inaczej, winien wystąpić z powództwem o uchylenie obowiązku alimentacyjnego względem syna we wcześniejszych latach. W związku z powyższym Sąd uchylił obowiązek alimentacyjny D. L. z dniem wydania wyroku tj. 29 listopada 2017 roku. Na marginesie należy wskazać, iż okoliczność pokrywania przez pozwanego części kosztów utrzymania zajmowanej przez siebie nieruchomości w R. stanowi wyraz realizacji obowiązków wynikających z tytułu posiadanej przez niego własności nieruchomości (stąd nie może być traktowane w kategoriach wspaniałomyślności powoda względem syna).

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o treść art. 138 kro w związku z art.133 §1 kro, Sąd orzekł w przedmiocie obowiązku alimentacyjnego jak w punkcie I i II sentencji wyroku.

O kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc, nie obciążając pozwanego zwrotem kosztów procesu w sprawie z uwagi na wiek pozwanego, relacje rodzinne pomiędzy stronami, brak posiadania obecnie pracy przez pozwanego.